

Порадити і не зашкодити

У медичній практиці все частіше зустрічається таке поняття, як «каскад призначень». Що воно означає? Коли під час лікування того чи іншого захворювання пацієнту призначають хімічні, синтетичні засоби, вони діють на всі органи людини, на деякі — позитивно, а на решту — негативно. Таким чином, долаючи одну хворобу, людина набуває іншої. Натомість застосування ліків на власний розсуд, без повного обстеження та встановлення правильного діагнозу не лише шкодить здоров'ю конкретної людини, а й призводить до поступової алергізації населення

«Кардинально вплинути на ситуацію і відучити людей від самолікування працівники аптек не в змозі, адже таке явище спровоковане цілою низкою проблем у сфері охорони здоров'я. Проте провізори та фармацевти можуть запропонувати відвідувачеві препарати, які матимуть щонайменше побічних дій. Як ви вже зрозуміли,

йдеться про галенові препарати безпечні, ефективні та доступні за ціною», — стверджує Іван Грига, канд. мед. наук, доцент, завідувач кафедри біохімії та фармакології з курсом інфекційних хвороб медичного факультету Ужгородського національного університету.

НАСТОЇ, ВІДВАРИ, ЕКСТРАКТИ...

Галенові препарати — препарати, названі за ім'ям давньоримського лікаря Клавдія Галена, який отримував лікарські засоби шляхом спеціальної обробки рослинної та тваринної сировини та виділення з неї діючої речовини. До цієї групи належать настої, спиртові настойки, екстракти тощо. На-

стої та відвари — це рідкі лікарські форми, водні витяжки з рослинної сировини або водні розчини концентрованих екстрактів, спеціально для цього приготовлених.

Настоянки — спиртові витяжки з рослинної сировини, виготовлені шляхом її настоювання на 70% спирті.

Рідкі екстракти готують так само, як настоянки, тільки спиртова витяжка концентрується.

Основними перевагами фітотерапевтичних засобів є менша токсичність; дешевша ціна порівняно з іншими готовими лікарськими формами; можливість приготувати в домашніх умовах.

Лікувальна дія рослин зумовлена вмістом у них специфічних хімічних сполук, більшість з яких — це органічні речовини (білки, алкалоїди, глікозиди, флавоноїди, кумарини, сапоніни, вуг-

леводи, нуклеїнові кислоти, вітаміни, ефірні олії, гіркоти, мікро- та макроелементи).

«УНІВЕРСАЛЬНІ ЛІКАРІ»

Лікарські рослини пригнічують хвороботворні мікроорганізми (бактерії, гриби) та віруси, що можуть спричинити запалення, порушення функції окремих органів і систем. Розрізняють бактерицидну та бактеріостатичну дію рослин, тобто коли вони здатні знищувати та пригнічувати ріст і розмноження мікроорганізмів відповідно.

Лікарські рослини

- мобілізують захисні сили організму (ехінацея, женьшень, родиола рожева, аралія, елеутерокок, обліпіха, солодка,

люцерна, левзея, оман високий, ялівець, корінь лопуха, цикорій, любисток);

- чинять антиалергічну дію (любисток, череда, м'ята);
- посилюють секреторну функцію шлунка (золототисячник, м'ята, деревій), а також приплив крові до органів і систем, завдяки чому змінюється обмін речовин і процес одужання відбувається швидше;
- спиняють кровотечу (кропива, деревій, калина, конюшина, люцерна) та загоюють рани завдяки посиленню поділу клітин (обліпіха, шипшина);
- підсилюють ферментативну активність організму;
- впливають на нервову систему, стимулюючи її (женьшень, левзея, аралія, елеутерокок, родиола), діють заспокійливо (хмель, астрагал хлопунець, астрагал солодколистий, собача кропива, конюшина біла);
- мають загальнотонізуючу, адаптогенну та актопротекторну дію (елеутерокок, женьшень, аралія, лимонник китайський, родиола рожева, арніка, тирлич).

Надаючи фармацевтичну опіку відвідувачеві, який придбав в аптеці лікарські засоби на основі рослинної сировини, провізор повинен нагадати йому, що фітотерапію розглядають передусім як метод, що допомагає попередити рецидив або загострення хвороби та сприяє покращенню результатів амбулаторного, стаціонарного або санаторного лікування.

Підготувала Лариса Дедишина